

Sobre la renda garantida de ciutadania

L'article que ahir va publicar a l'ARA Oriol Illa i Garcia, president de la Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya, ens recorda que la renda garantida de ciutadania (RGC) està a punt de ser aprovada pel Parlament de Catalunya.

Per la seva gran transcendència, mereix que tots hi dediquem la màxima atenció. Aquestes són les meves reflexions.

- ¿La podrà pagar la Generalitat de Catalunya? Aquesta preocupació és fonamental. Sembla que l'actual govern està apostant per suavitzar el compromís de pagar 664 euros mensuals, dotze mensualitats anuals (que equival al 80% del salari mínim interprofessional -SMI-), dilatant-lo sobre tres o quatre anys. Tanmateix, les obligacions de la RGC són de tal magnitud que es pot dubtar raonablement que la Generalitat la pugui pagar. Encara pateix un fort dèficit, encara té moltes obligacions pendents de satisfer i una llarga llista d'efectes de la contracció pressupostària dels anys anteriors pendents de corregir com ara, per exemple, les llistes d'espera sanitàries, els pagaments pendents de la llei de la dependència, la contractació de personal als serveis públics, la devolució de les pagues extres perdudes en els anys de crisi -decisió adoptada per unanimitat dels grups parlamentaris- i tants altres.

- ¿És oportú que en els moments actuals la Generalitat pagui la RGC? ¿No seria millor reclamar que l'obligació fos del govern central? Si la Generalitat no hi està obligada i si no té recursos per pagar, el que el Parlament aprovarà serà -encara que, segons el seu criteri, per a un bon fi- un empitjorament del dèficit fiscal de Catalunya. És a dir, assumirà compromisos que la Generalitat no pot pagar i que hauria d'assumir l'Estat. Que les comuni-

ALBERT CARRERAS

CATEDRÀTIC DE LA UPF

tats autònoms que estan implantant la RGC siguin el País Basc i Navarra, que són molt més riques en recursos públics que Catalunya, ens recorda fins a quin punt està fora de l'abast de la Generalitat fer-se càrrec de la RGC. Ens podem preguntar també si altres països europeus disposen de RGC, i descobrirem que no, especialment els del nostre nivell de renda o els nostres veïns. A França hi ha la renda de solidaritat activa, que encara no és universal ni està estesa a tot el territori, i que només representa una prestació del 36% del SMI francès.

- ¿L'efecte crida als que ni viuen ni treballen a Catalunya? L'efecte crida pot desbordar completament els recursos que hi assigni la Generalitat. ¿Podem assumir aquest efecte? No m'ho sembla.

- Si la Generalitat la pogués pagar, s'hauria d'aprovar tal com està? Aquesta pregunta remet a si el disseny de la RGC és adequat. No hi ha dubte que el departament de Treball, Afers Socials i Famílies està treballant a fons per adequar la proposta de RGC al conjunt de prestacions socials de la Generalitat i evi-

Aquestes prestacions són molt eficaces quan són transitòries, com el subsidi d'atur. ¿Ho són quan esdevenen permanents?

tar així duplicitats, incompatibilitats i contradiccions. Una prestació que vol ser universal però que se superposa a moltes altres prestacions a les quals vol substituir té una complexitat de gestió enorme. Tots els esforços per millorar-ne el disseny topen amb alguns problemes que podríem resumir en un concepte: risc de frau. És una experiència que ja ha passat altres vegades i que seria dolorós que es reproduís.

- Però, hem de tenir una RGC? ¿El concepte de renda garantida de ciutadania és adequat? ¿No és un desincentiu extraordinari a treballar? Dissortadament, tots coneixem molta gent que guanya menys que el que es vol assignar com a prestació de RGC, tant individualment com per unitat familiar. Què farà aquesta gent? ¿Deixar de treballar i passar a cobrar la RGC? Una cosa és universalitzar prestacions en espècies (ensenyament, salut, dependència) i una altra de ben diferent universalitzar prestacions econòmiques. Aquestes prestacions són molt eficaces quan són transitòries, com el subsidi d'atur. ¿Ho són quan esdevenen permanents? Els promotors de la RGC demanen que sigui compatible amb ingressos del treball, i que aquests es descomptin de la RGC. És una consideració interessant, però que alerta encara més sobre els possibles desincentius.

L'experiència internacional i comparada és gran. No s'ha de confondre, però, que es reivindiqui la RGC en altres països amb el fet que realment existeixi. De fet, no hi ha precedents de RGC que representin una fracció tan alta del SMI en societats del nostre nivell de renda i del nostre nivell de benestar. Les que ho tenen són netament més riques en recursos públics. Hem d'estar molt segurs de la innovació que ens plantegem aprovar abans d'aprovar-la. La indubtable fascinació del concepte no ens ha de portar a la seva consagració.

Cursach i els altres

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

- Bartomeu Cursach, el magnat de l'oci nocturn detingut per una llista de presumptes crims i delictes que fa posar els pèls de punta només de llegir-la, és sens dubte un dolent paradigmàtic, digne d'una novel·la de James Ellroy i d'una pel·lícula protagonitzada pel Robert Mitchum dels anys pletòrics. Ha causat consternació que el jutge Penalva (no ens conformariem amb menys que Gregory Peck per encarnar-lo) hagi trobat indicis més que raonables per acusar Cursach d'haver ordenat la mort de dos dels seus empleats, per evitar que parlessin sobre la relació del seu amo amb el submon de la pornografia infantil. Però si ens posem en context, les presumptes morts violentes i la suposada perpetració d'abusos sexuals particularment infames resulten del tot coherents dins el relat de la construcció d'un imperi basat en la prostitució, les drogues i la corrupció. Em sap greu per als lectors catalans, però al costat d'un mallorquí desclassat i salvatge com Cursach, un burgès barceloní descarrilat com Millet empal·lideix sense remei. En la història universal de la infàmia també hi ha categories.

- Ara bé, ja se sap que tota novel·la negra és també una crònica de la societat dins la qual se situa, i que el malvat de la funció no representa la malaltia d'aquesta societat sinó el seu símptoma. I de quin mal és símptoma un personatge com Cursach? La simple menció del seu nom (ara més que mai) és suficient per causar el calfred, el tartamudeig, la suor freda i fins i tot el plor de dotzenes i dotzenes (literalment) d'homes fets i refets: policies, polítics (sobretot de dreta, però també d'esquerra), jutges i fiscals, empresaris i periodistes. Cursach era el Gran Corruptor però el corruptor no és ningú sense corruptes, i els corruptes de Cursach són legió. Dotzenes i dotzenes (ho repetim) d'honorables pares de família, esforçats i modèlics ciutadans, sucumbien als encants del diners, o simplement del vici, tan tumultuosament com les mosques a la carronya. Parlem de quaranta anys de compra i venda ininterrompuda i incansable de voluntats, principis i honres, sota una pràctica de la corrupció decididament transversal i interclassista: des de quinquis de barriada fins a alcaldes i alcaldesses, des de gorilles de discoteca fins a senyories de diversos colors, des de cambrers fins a ministres de la Justícia, des de camells i amos de tuguris fins a empresaris modèlics i traficants de persones, aquí tothom hi ha sucut en tots els sentits de la paraula, tothom ha parat la mà (o una altra part de la seva anatomia) i ha mirat cap a una altra banda.

- De quina malaltia és símptoma algú com Cursach? De fet, d'unes quantes: la cobdícia, la venalitat, la veneració dels diners, l'abandonament moral, l'absència total d'escrúpols, la mala educació i la ignorància, la mentida i la hipocresia com a úniques finestres de ventilació d'una atmosfera irrespirable. Un mort de gana enriquit amb desmesura i de la pitjor manera: Cursach personifica, ell tot sol, l'últim mig segle d'història de Mallorca.

DE FIT A FIT

Espoli

JORDI DURÓ